

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın İdris GÜLLÜCE** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 99. maddesi gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Sebahat TUNCEL
İstanbul Milletvekili

2009 yılında ihale ile As Enerji Üretim Limited Şirketinin Kemah/Erzincan ilçesinde bulunan Deliçay Nehri (Gabanvadisi-Munzur Dağı) üzerinde yapılmaya başlanan HES projesi valiliğin ÇED raporu gerek yoktur talimatıyla devam etmiştir. Projeden etkilenecek köylerin hepsi eski Ermeni yerleşimi olup bugün ise tamamıyla Alevi nüfusundan oluşmaktadır. Tarım ve hayvancılık temel geçim kaynağı olup ekonomik ve bölgede yaşanan çatışmalar nedeniyle köylünün büyük bir kısmı göç etmek zorunda kalmıştır. Çatışma ortamının durması ile tekrar köylere yerleşim başlamış, özellikle arıcılık başta olmak üzere hayvancılık ve tarımcılık yeniden artmaya başlamıştır.

Köylülerin ekolojiye, kültürlerine ve ekonomilerine zarar verdiği gerekçeleriyle itiraz etmesi mahkeme yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Sivas İdare Mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararı vermesi ile Şirket çalışmaları 2013 Eylül ayından itibaren durdurulmuştur. İnşaatı durdurulan HES projesinde şirketin inşaat için kullanacağı dinamitleri toprak altına gömdüğü 7 Nisan 2014 tarihinde basına yansımıştır. 1300 kilogram dinamitin toprağın altına denetimsiz bir şekilde gömülmesi ciddi bir yaşam ihlalini beraberinde getirmektedir. Üstelik bu olay dışında başka HES projelerinde de benzer şekilde dinamitlerin gömüldüğü ihtimallerini de akla getirmektedir. Bölgede patlaması durumunda ölümlere yol açabilecek bu ihlal aynı zamanda ekolojiye ve insanların yaşam alanlarına zarar verebilir. Dinamitin bulunduğu mera alanı köylülerin günlük olarak kullandığı bir alandır. Çevresinden herhangi bir koruma önlemi olmadığı belirtilirken bu ciddi bir tehlike doğurmaktadır.

Patlayıcıların gömülmesi dışında ise HES projesinin neden olduğu ihlaller uzmanlar tarafından şu şekilde belirtilmektedir:

- ÇED Raporunda yer almamasına rağmen köylerin mera alanı işgal edilmiş ve üzerine santral binası kurulmuştur. Mahkemenin tespit kararına rağmen idare aradan geçen 8 aya rağmen santrali mera alanından kaldırmamıştır.
 - Köylünün kutsal kabul ettiği “Hasan Dede”, “Şehitlik” alanları inşaat çalışmaları sırasında tahrip edilmiş. Konuya ilişkin talepler söz konusu alanların kutsal yer olarak kabul edilmemesi gerekçe gösterilerek ret edilmiştir.
 - 10 ayrı kez şirketin hukuka aykırı dinamit taşıdığı ve patlattığı jandarma tarafından tutanak altına alınmasına rağmen Şirket ve sorumlular hakkında hiçbir işlem yapılmamıştır
 - Köylüler, şirket çalışanlarını yürütmeyi durdurma kararı sonrasında 12 ton dinamiti mera alanına gömerken suçüstü yakalamalarına ve olayın jandarma tarafından tutanak altına alınmasına ve aradan 6 ay geçmesine rağmen sorumlular hakkında hiçbir cezai işlem yapılmamıştır.
 - 31 Mart 2014 günü köylüler şirketin mera alanında bir başka yere daha dinamit gömdüğü bilgisine ulaşmış ve jandarmaya ihbarda bulunmuş. Yapılan aramada 1300kg dinamit ve fünye toprak altına gömülü olarak bulunmuştur.
 - Yapılan inşaat çalışmaları ve kuraklık nedeniyle köylerin yaşam kaynağı olan Deliçay nehri kurumuş bulunmaktadır.
1. Mera alanında gömülü bulunan dinamitlerle ilgili Bakanlığınızın bilgisi var mı? Varsa bu konuda ne gibi işlemler yaptınız? Bu dinamitlerin gömülmesini kim denetlemektedir? Hangi yasal düzenlemeye tabidir?
 2. Türkiye’de yer alan HES ve Baraj projelerinde, yürütmeyi durdurma ve iptal kararları verildiğinde bu inşaat çalışmalarında kullanılan dinamitler hangi usul kullanılarak taşınıyor ve nasıl imha ediliyor? Başka hangi HES inşaatlarında kullanılan dinamitlerin gömülme yöntemi kullanılmaktadır?
 3. Bugüne kadar imha edilen dinamit miktarı nedir? Bunlar tutanakla ilgili idari birimlere bildiriliyor mu? İptal veya yürütmeyi durdurma kararı verilip de dinamit ve kimyasal atıkların imhasına ilişkin tutanak bulunmayan yer var mı? Var ise bunlar nereler?